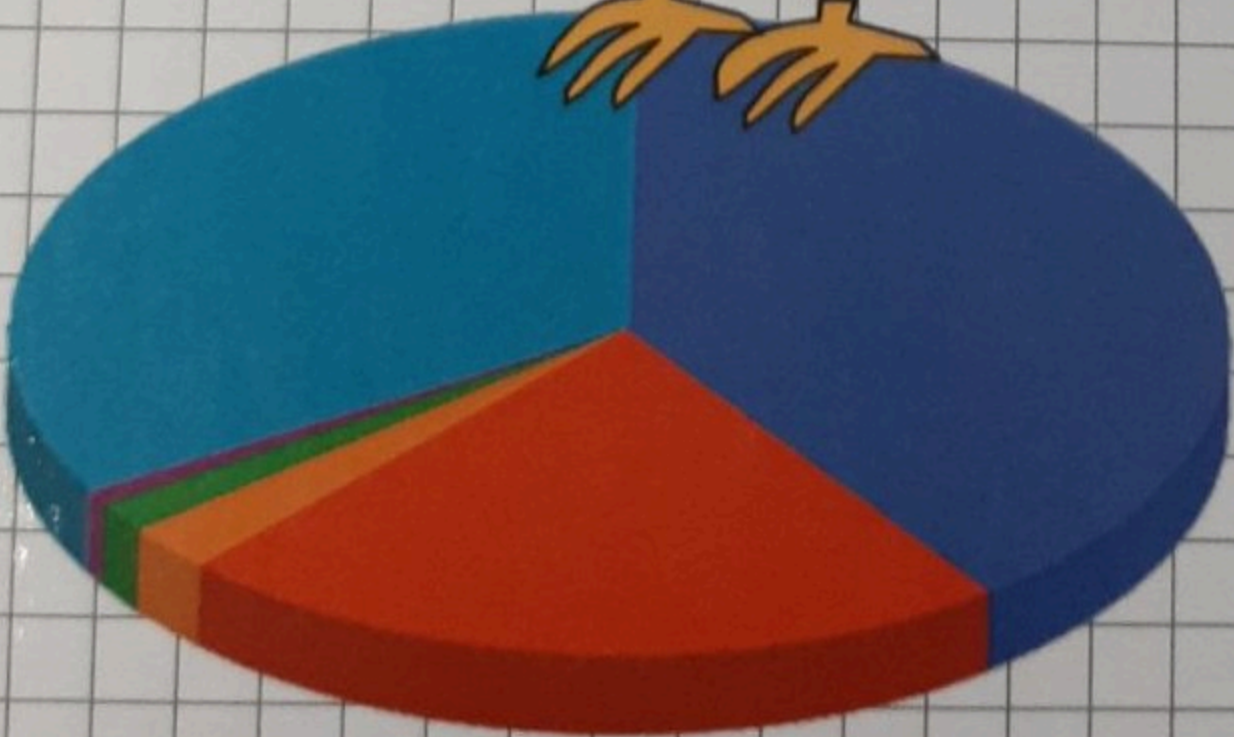

У. П. Грыханаў Т. В. Лісоўская

МАТЭМАТЫКА

6

У. П. Грыханаў Т. В. Лісоўская

МАТЭМАТЫКА

Вучэбны дапаможнік

для **6** класа

першага аддзялення дапаможнай школы
з беларускай мовай навучання

*Данушчана Міністэрствам адукацыі
Рэспублікі Беларусь*

Мінск

Выдавецкі цэнтр БДУ

2020

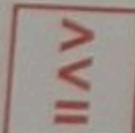
УДК 51(075.3)
ББК 22.1я72
Г85

Пераклад на беларускую мову В. Р. Ермаковіч

Рэцэнзент:
настаўнік матэматыкі вышэйшай кваліфікацыйнай
катэгорыі дзяржаўнай установы адукацыі
«Бабруйская дапаможная школа» Ж. Г. Піваварчык

Папярэдняе выданне выйшла
ў выдавецтве «Народная асвета» ў 2013 г.

Умоўныя абазначэнні

- — давайце падумаем!
- — дамашняе заданне
- — параўнайце

Грыханаў, У. П.

Г85 Матэматыка : вучэб. дапам. для 6-га кл. першага аддз-ня да-
пам. шк. з беларус. мовай навучання / У. П. Грыханаў, Т. В. Лі-
соўская ; пер. з рус. мовы В. Р. Ермаковіч. — Мінск : Выд. цэнтр
БДУ, 2020. — 215 с. : іл.

ISBN 978-985-553-611-7.

УДК 51(075.3)
ББК 22.1я72

© Ермаковіч В. Р., пераклад на беларускую мову, 2020
© Грыханаў У. П., Лісоўская Т. В., 2013
© Грыханаў У. П., Лісоўская Т. В., са змяненнямі, 2020
© Афармленне. РУП «Выдавецкі цэнтр БДУ», 2020

ISBN 978-985-553-611-7

ЗМЕСТ

1 чвэрць

- 1 Нумарацыя лікаў. Складанне і адніманне дзясяткаў у межах 100 3
- 2 Параўнанне лікаў. Двухзначныя лікі. Разрадны састаў двухзначных лікаў. Складанне і адніманне ў межах 20, 100. Лініі 8
- 3 Састаўныя прыклады, якія ўключаюць чатыры арыфметычныя дзеянні. Таблічнае множанне і дзяленне лікаў 13
- 4 Адзінка вымярэння даўжыні — 1 мм (міліметр). Складанне і адніманне лікаў у межах 10, 100. Вымярэнне даўжынь адрэзкаў у міліметрах 16
- 5 Вылічэнне невядомага памяншаемага. Трохвугольнікі. Віды трохвугольнікаў па велічыні вуглоў 18
- 6 Рашэнне простых і састаўных арыфметычных задач. Пабудаванне крывых і ломаных ліній. Многавугольнікі. Вуглы 21
- 7 Меры часу. Секунда — адзінка вымярэння часу. Адносіны: секунда — хвіліна — гадзіна — суткі. Вымярэнне адрэзкаў у сантыметрах і міліметрах 30
- 8 Нумарацыя. Складанне і адніманне сотняў. Спосаб вылічэння невядомага (x) складаемага. Паслядоўнасць выканання арыфметычных дзеянняў у дужках і без дужак. Вызначэнне часу з дакладнасцю да 1 г 33
- 9 Адзінка вымярэння адлегласці — 1 км (кіламетр). Пераўтварэнне лікаў: $1 \text{ км} = 1000 \text{ м}$; $1000 \text{ м} = 1 \text{ км}$. Параўнанне лікаў. Рашэнне практычных задач 38
- 10 Адзінка вымярэння вагі (масы) — 1 г (грам). Суадносіны $1 \text{ кг} = 1000 \text{ г}$. Складанне і адніманне лікаў з назвамі мер масы 42
- 11 Віды трохвугольнікаў па даўжыні старон. Складанне і адніманне дзясяткаў, сотняў. Састаўная арыфметычная задача 44

12	Адзінка вымярэння вагі (масы) — 1 т (тона). Параўнанне лікавых дадзеных: 1 т — 1000 кг; 1 т — 10 ц. Рашэнне практычных задач	46
----	--	----

2 чвэрць

1	Нумарацыя сотняў, лікаў, якія складаюцца з сотняў і дзясяткаў. Спосабы атрымання трохзначнага ліку	50
2	Разрадны склад трохзначнага ліку. Утварэнне сотняў	52
3	Алгарытм параўнання, аналізу трохзначнага ліку. Акругленне	59
4	Складанне трохзначных лікаў з дзясяткамі. Адніманне дзясяткаў ад трохзначнага ліку. Рашэнне простых і састаўных задач. Вылічэнне даўжыні ломанай лініі	62
5	Складанне і адніманне лікаў у межах 100 і 1000. Вызначэнне невядомага складаемага, памяншаемага. Лініі ...	71
6	Разрадны склад трохзначнага ліку. Складанне і адніманне лікаў. Спосабы праверкі вынікаў вылічэнняў. Рашэнне простых і састаўных задач. Віды вуглоў. Цэнтр. радыус круга	78
7	Рымская нумарацыя лікаў	86
8	Множанне ліку 1 на натуральны лікі. Множанне на лік 1. Дзяленне на лік 1. Дзяленне аднолькавых натуральных лікаў. Многавугольнікі	87
9	Множанне нуля на натуральны лік. Дзяленне нуля на натуральны лік. Прамавугольнік (квадрат)	92
10	Множанне дзясяткаў, сотняў на адназначны лік. Дзяленне на 10, 100. Дзяленне з астачай	95
11	Утварэнне звычайных дробаў. Лічнік і назоўнік дробу. Многавугольнікі	103
12	Адзінкі вымярэння адлегласці. Прамавугольнік: сумежныя стораны, дыяганалі. Суадносіны адзінак вымярэння адлегласці	109

- 13 Суадносіны адзінак вымярэння адлегласці. Адзінкі вымярэння вагі (масы). Рознаснае параўнанне лікаў 113
- 14 Меры часу. Дваіное абазначэнне часу. Рашэнне арыфметычных задач. Радыус, дыяметр круга 117

3 чвэрць

- 1 Нумарацыя лікаў у межах 1000. Параўнанне лікаў. Акругленне лікаў да дзясяткаў. Лініі 122
- 2 Складанне лікаў з пераходам праз разрад. Спосабы праверкі вынікаў вылічэнняў. Прыклады, якія ўключаюць невядомае складаемае і памяншаемае. Пабудаванне ломанай лініі з дадзеных адрэзкаў 126
- 3 Адніманне лікаў з пераходам праз разрад. Праверка вынікаў вылічэнняў. Абазначэнне геаметрычных фігур літарамі лацінскага алфавіту: *A, B, C, D, E, K, M, O, P, R, S, V*. Пабудаванне адрэзкаў, ломаных ліній, іх абазначэнне 132
- 4 Складанне і адніманне лікаў у межах 100, 1000. Задачы, якія ўключаюць рознасныя адносіны лікаў. Пабудаванне адрэзкаў, ломаных ліній, іх абазначэнне 143
- 5 Куб. Элементы куба. Адзінкі вымярэння часу: секунда, хвіліна, гадзіна, суткі, тыдзень, месяц, год. Рымская нумарацыя лікаў 147
- 6 Множанне і дзяленне дзясяткаў на адназначны лік. Рашэнне простых і састаўных арыфметычных задач. Пабудаванне квадрата. Вызначэнне сумы даўжынь старон квадрата 150
- 7 Множанне і дзяленне дзясяткаў, сотняў на адназначны лік. Адзінкі вымярэння масы, адлегласці. Вымярэнне адрэзкаў 154
- 8 Прыклады, якія ўключаюць чатыры арыфметычныя дзеянні. Круг. Акружнасць 158
- 9 Кратнае параўнанне лікаў. Вымярэнне даўжынь адрэзкаў у сантыметрах і міліметрах 160
- 10 Звычайны дроб. Змешаны лік. Параўнанне дробаў і змешаных лікаў 164

1	Пазатаблічнае множанне лікаў. Многавугольнікі. Геаметрычных фігур на плоскасці.....	167
2	Пазатаблічнае дзяленне, множанне лікаў. Рашэнне арыфметычных задач.....	172
3	Звычайны дроб. Змешаны лік. Распазнаванне, запіс лікаў па ілюстрацыях.....	176
4	Звычайны дроб. Змешаны лік. Рашэнне практычных задач.....	181
5	Множанне і дзяленне двухзначных і трохзначных лікаў на адназначны лік. Радыус. Дыяметр круга. Узаемнае размяшчэнне геаметрычных фігур на плоскасці.....	185
6	Складанне і адніманне лікаў, атрыманых пры вымярэнні адлегласці, масы (вагі) пісьмовымі прыёмамі вылічэнняў. Узаемнае становішча геаметрычных фігур на плоскасці. Круг. Акружнасць. Цэнтр. Радыус круга.....	192
7	Вызначэнне невядомага аднімаемага. Рашэнне арыфметычных задач. Дуга.....	201
8	Паўтарэнне. Рашэнне практычных задач.....	205